

EBA/GL/2016/08

24/11/2016

Suunised,

mis käsitlevad väärtpaberistamise
tehingute jaoks kaudse toetuse
pakkumist

1. Järgimis- ja aruandluskohustus

Käesolevate suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010¹ artikli 16 kohaselt väljastatud suuniseid. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse Euroopa Pangandusjärelevalve seisukoht nõuetekohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis, ehk kuidas tuleks liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Suuniste adressaadiks olevad määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 punktis 2 määratletud pädevad asutused peaksid suuniseid järgima, kaasates need sobival viisil oma järelevalvetavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi) ka siis, kui suunised on mõeldud eelkõige finantseerimisasutustele.

Aruandluskohustus

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama EBA-le 24/01/2017 kas nad järgivad või kavatsevad järgida kõnealuseid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui selleks tähtjaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleks saata EBA veebisaidil avaldatud vormil aadressil compliance@eba.europa.eu, märkides viite EBA/GL/2016/08. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb EBA-le teada anda.
4. Kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated Euroopa Pangandusjärelevalve veebilehel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1093/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

2. Sisu, kohaldamisala ja mõisted

Sisu

5. Käesolevates suunistes määratakse kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 248² kindlaks, mida tuleb käsitada turutingimustena ja millal ei ole tehing struktureeritud selliselt, et see pakub toetust. Samuti käsitletakse suunistes üksikasjalikumalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 248 lõikes 1 sätestatud teavitamis- ja dokumenteerimisnõudeid.

Kohaldamisala

6. Käesolevaid suuniseid kohaldatakse vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklile 248 ja seal sätestatud tingimustele toetuse suhtes, mida sponsorist krediidasutused ja investeerimisühingud või väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutused ja investeerimisühingud pakuvad väärtpaberistamisel punktis 10 täpsustatud viisil väljaspool oma lepingulisi kohustusi. Suunised ei piira riski olulise osa ülekandmise jätkuvat hindamist väärtpaberistamise jooksul.

Adressaadid

7. Käesolevad suunised on suunatud määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõike 2 punktis i määratletud pädevatele asutustele ja määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõikes 1 määratletud finantseerimisasutustele.

Mõisted

8. Kui ei ole sätestatud teisiti, on määruses (EL) nr 575/2013 kasutatud ja määratletud mõistetel ka käesolevates suunistes sama tähendus.

3. Rakendamine

Kohaldamise alguskuupäev

9. Käesolevaid suuniseid kohaldatakse alates 1. märtsist 2017.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta.

4. Kaudne toetus

Olemasolevad lepingulised kohustused

10. Mis tahes tehing (kahtluse vältimiseks, sh, kuid mitte ainult väärtpaberistamise dokumentatsiooni ning kupongi, intressi või muude väärtpaberistamise positsioonide tunnuste mis tahes muudatused), mille on sõlminud i) sponsorist krediidasutus või investeerimisühing või ii) väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing või iii) punkti 25 sätete alusel väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutuse või investeerimisühinguga seotud üksus seoses väärtpaberistamisega või väärtpaberistamise positsioonidega pärast väärtpaberistamise lõpetamist ning mida väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing või vajaduse korral sponsorist krediidasutus või investeerimisühing või väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutuse või investeerimisühinguga seotud üksus ei olnud tehingu sõlmimise eel kehtinud väärtpaberistamise dokumentatsiooni tingimuste alusel

(a) kohustatud lepingust tulenevalt sõlmima või

(b) kohustatud lepingust tulenevalt sõlmima asjaomase tehingu konkreetsetel tingimustel,

tuleks lugeda tehinguks, mis on sõlmitud väljaspool olemasolevaid lepingulisi kohustusi, selle üksikasjadest tuleks teavitada kooskõlas punktiga 26 ja kooskõlas punktiga 11 tuleks hinnata, kas tehing on või ei ole struktureeritud selliselt, et see pakub toetust. Tehing, mille asjaomane krediidasutus või investeerimisühing oli tehingu sõlmimise eel kehtinud väärtpaberistamise dokumentatsiooni tingimuste alusel kohustatud lepingust tulenevalt asjaomase tehingu konkreetsetel tingimustel sõlmima, on olemasolev toetus ja selle suhtes ei kohaldata määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 248 sätestatud keeldu.

Tehingud, mis ei ole struktureeritud selliselt, et need pakuvad toetust

11. Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 248 kohaldamisel tuleks tehingut käsitada tehinguna, mis ei ole struktureeritud selliselt, et see pakub toetust, kõikidel punktides 12 ja 13 osutatud juhtudel, võttes arvesse punkti 19 sätteid.

12. Kui tehingu sooritab sponsorist krediidasutus või investeerimisühing, tuleks tehingut käsitada vastavalt punktile 25 tehinguna, mis ei ole struktureeritud selliselt, et see pakub toetust, kui tehing vastab ükskõik kummale järgmistest tingimustest:

- (a) tehing on sooritatud kooskõlas punktiga 15 turutingimustel või
 - (b) tehing on sooritatud tingimustel, mis on sponsorist krediidasutusele või investeerimisühingule turutingimustest soodsamad.
13. Kui tehingu sooritab väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing, kes on kandnud kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 243 või artikliga 244 üle olulise osa väärtpaberistatud riskipositsioonidega seonduvast krediidiriskist, tuleks tehingut käsitada tehinguna, mis ei ole struktureeritud selliselt, et see pakub toetust, kui tehing vastab järgmistele tingimustele:
- (a) tehing on sooritatud
 - i. kooskõlas punktiga 15 turutingimustel või
 - ii. tingimustel, mis on väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutusele või investeerimisühingule turutingimustest soodsamad, ja
 - (b) i) väärtpaberistamine vastab kooskõlas käesolevate suunistega ja riski olulise osa ülekandmist käsitlevate suunistega EBA/GL/2014/05 jätkuvalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 243 või vajaduse korral artiklis 244 sätestatud riski olulise osa ülekandmise tingimustele või ii) kui sellised tingimused ei ole enam täidetud, tehingut ei sooritatud eesmärgiga vähendada investoritele tekkivat võimalikku või tegelikku kahju.
14. Kui riski olulise osa ülekandmise tingimused ei ole enam täidetud, peaks väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutusel või investeerimisühingul olema omavahendid kõikide väärtpaberistatud riskipositsioonide katteks selliselt, nagu neid ei oleks väärtpaberistatud.

Turutingimused

15. Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 248 kohaldamisel tuleks tehingut käsitada tehinguna, mis on sooritatud turutingimustel, kui tehingu tingimused on sellised, nagu need oleksid tavapärase äritehingu puhul, kus
- (a) pooltel ei ole teineteisega mingit seost (sh, kuid mitte ainult konkreetset ülesannet või kohustust ja võimalust teineteist kontrollida või mõjutada) ning
 - (b) kumbki pool
 - i. tegutseb sõltumatult;
 - ii. astub tehingusse vabatahtlikult;
 - iii. tegutseb enda huvides ja

- iv. ei lähtu tehingusse astumisel välistest kaalutlustest, mis ei ole asjaomase tehinguga otseselt seotud (sellised välistest kaalutlustest on muu hulgas mainega seotud risk, mis võib väärtpaperistamise tehingu algatanud krediidasutusel või investeerimisühingul või sponsorist krediidasutusel või investeerimisühingul tehingust loobumise korral tekkida).
16. Punktis 15 osutatud hindamisel tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta teavet, mis on kummalegi poolele kättesaadav tehingu sõlmimise ajal, mitte teavet, mis muutub kättesaadavaks pärast tehingu sõlmimist.

Riski olulise osa ülekandmine

17. Tehingu hindamisel kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 248 tuleks seda, kas kõnealuse määruse artiklis 243 või vajaduse korral artiklis 244 sätestatud riski olulise osa ülekandmise tingimused on jätkuvalt täidetud, hinnata kooskõlas käesolevate suunistega ja riski olulise osa ülekandmist käsitlevate suunistega EBA/GL/2014/05.
18. Tehingut tuleks käsitada tehinguna, mille sooritamise järel ei ole riski olulise osa ülekandmise tingimused enam täidetud, kui riskiga kaalutud vara vähenemine, mille väärtpaperistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing algselt saavutas, ei ole tehingu tulemusel enam õigustatud krediidiriski proportsionaalse ülekandmisega kolmandatele isikutele. Arvesse tuleks võtta muu hulgas seda,
- (a) milline on väärtpaperistamise tehingu algatanud krediidasutuse või investeerimisühingu krediidirisk pärast tehingu sooritamist ja
 - (b) mil määral mõjutab tehing väärtpaperistamise tehingu algatanud krediidasutuse või investeerimisühingu kapitali- või likviidsuspositsiooni.

Hindamise seisukohast olulised tegurid

19. Selle hindamisel, kas tehing ei ole struktureeritud selliselt, et see pakub toetust, nagu on sätestatud punktis 11, tuleks arvesse võtta kõiki olulisi asjaolusid, sealhulgas järgmisi kriteeriume.
20. Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 248 lõike 1 punktis a osutatud tegurit (tagasiostu hind) tuleks kohaldada ka muude tehingute suhtes kui tagasiost ning sellistel juhtudel tuleks arvesse võtta väärtpaperistamise tehingu algatanud krediidasutuse või investeerimisühingu või sponsorist krediidasutuse või investeerimisühingu makstavaid või vajaduse korral saadavaid summasid. Kõikide tehingute puhul tuleks arvesse võtta turuväärtuse näitajaid, sealhulgas krediidasutusele või investeerimisühingule mõõtmiskuupäeval kättesaadavaid sarnaste tehingute noteeritud hindu aktiivsetel turgudel. Kui selliseid näitajaid ei ole võimalik kindlaks teha, tuleks arvesse võtta muid vara puhul otseselt või kaudselt jälgitavaid sisendandmeid kui noteeritud hinnad, ning kui ka neid ei ole võimalik kindlaks teha, tuleks vara puhul arvesse võtta jälgimatuid sisendandmeid. Jälgimatute sisendandmete puhul peaks väärtpaperistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing või sponsorist krediidasutus või

investeeringisühing esitama oma pädevale asutusele tõendid selle kohta, kuidas on hinnatud saadavaid või makstavaid summasid ja milliseid sisendandmeid on kasutatud. Samuti peaks väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeeringisühing või sponsorist krediidasutus või investeeringisühing tõendama, et kõnealune hindamine on kooskõlas tema krediidiriski kontrollimise ja heakskiitmise protsessiga. Tehingut tuleks käsitada tehinguna, mis ei ole sooritatud turutingimustel, kui väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutuse või investeeringisühingu või vajaduse korral sponsorist krediidasutuse või investeeringisühingu saadavad summad on oluliselt väiksemad või makstavad summad on oluliselt suuremad kui asjaomane turuväärtus.

21. Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 248 lõike 1 punktis b osutatud tegurit (krediidasutuse või investeeringisühingu kapitali- ja likviidsuspositsioon enne ja pärast tagasiostu) tuleks käsitada olulisena ka muude tehingute kui tagasiostu korral. Riski olulise osa ülekandmise tingimusi tuleks pidada enam mitte täidetuks, kui riskiga kaalutud vara vähenemine, mille väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeeringisühing algselt saavutas, ei ole tehingu tulemusel enam õigustatud krediidiriski proportsionaalse ülekandmisega kolmandatele isikutele – nii peaks see olema juhul, kui tehing kahjustab otseselt või kaudselt märkimisväärselt väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutuse või investeeringisühingu kapitali- või likviidsuspositsiooni. Sellisel hindamisel tuleks muu hulgas arvesse võtta raamatupidamiskandeid, mille tehingus osalejad on seoses tehinguga teinud, ja muudatusi kõnealuste isikute likviidsuspositsioonis.
22. Mis puudutab määruse (EL) nr 575/2013 artikli 248 lõike 1 punktis c osutatud tegurit (väärtpaberistatud riskipositsioonide tulemusnäitajad), siis kui tehinguga hõlmatud aluspositsioonide tulemusnäitajad on võrreldes muude väärtpaberistatud riskipositsioonide tulemusnäitajatega halvad või kui aluspositsioonid on tunnistatud mittetoimivaks, tuleks tehingut käsitada tehinguna, mis ei ole sooritatud turutingimustel, kui selliste positsioonide halbu tulemusnäitajaid või tulevase tulemusnäitajaid, mida saab prognoosida selliseid halbu tulemusnäitajaid põhjustanud asjaolude põhjal, ei ole kajastatud asjakohaselt ostu või tagasiostu hinnas.
23. Mis puudutab määruse (EL) nr 575/2013 artikli 248 lõike 1 punktis d osutatud tegurit (väärtpaberistamise positsioonide tulemusnäitajad), siis kui tehinguga hõlmatud väärtpaberistamise positsioonide tulemusnäitajad on võrreldes muude väärtpaberistamise positsioonide tulemusnäitajatega halvad või kui väärtpaberistamise positsioonid on tunnistatud mittetoimivaks, tuleks arvesse võtta seda, i) kas asjaomase väärtpaberistamise investorid on katnud täielikult asjaomaste väärtpaberistamise positsioonide tulemusnäitajate parandamiseks võetud meetmete kulud ja ii) kas tehing on kahjustanud otseselt või kaudselt tehingus osalenud krediidasutust või investeeringisühingut.
24. Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 248 lõike 1 punktis e osutatud teguriga seoses (toetuse mõju kahjule, mida väärtpaberistamise tehingu algataja investoritega võrreldes oodatavalt kannab) tuleks vaadelda seda, kas väärtpaberistamise positsiooniga seonduv oodatav kahju oluliselt suureneb või väheneb, võttes muu hulgas arvesse muudatusi positsiooni turuhinnas, riskiga kaalutud varas ja väärtpaberistamise positsioonide reitingutes.

Teavitamine ja dokumenteerimine

25. Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 248 lõikes 1 sätestatud nõuet teatada pädevale asutusele igast tehingust, olenemata sellest, kas see toetab väärtpaberistamist, tuleks kohaldada iga tehingu suhtes, mille sõlmib väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing või sponsorist krediidasutus või investeerimisühing või mis vastab järgmistele tingimustele:

- (a) tehingu sõlmib mõni muu üksus kui väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing, i) mis on väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutuse või investeerimisühingu emaettevõtja, tütarettevõtja või emaettevõtja tütarettevõtja või ii) kellele või koos kellega väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing või mõni muu punktis i osutatud üksus on andnud otseselt või kaudselt mis tahes rahalisi vahendeid, toetust või juhiseid või kellega väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing või mõni muu punktis i osutatud üksus on sõlminud mis tahes kokkuleppe seoses sellisesse tehingusse astumisega, ning
- (b) tehingu suhtes kohaldataks käesolevaid suuniseid, kui selle oleks sõlminud väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing.

Kui käesoleva punkti alapunktides a ja b sätestatud tingimused on täidetud, tuleks tehingut hinnata nii, nagu selle oleks sõlminud väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing.

26. Teatades tehingust, nagu on nõutud määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 248 (ja täpsustatud käesolevate suuniste punktis 25),

- (a) peaks väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing või vajaduse korral sponsorist krediidasutus või investeerimisühing, kui ta väidab, et tehing ei kujuta endast kaudset toetust, esitama piisavad tõendid käesolevates suunistes sätestatud asjakohaste tingimuste täitmise kohta, ning
- (b) väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutus või investeerimisühing peaks juhul, kui tehingu sooritab mõni punkti 25 alapunktis a osutatud üksus, esitama ka dokumendid enda ja asjaomase üksuse vahelise suhte liigi kohta või vajaduse korral dokumendid kõnealusele üksusele või koos kõnealuse üksusega antud rahaliste vahendite, toetuse või juhiste või kõnealuse üksusega sellisesse tehingusse astumisega seoses sõlmitud kokkulepete kohta.